

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Tariefvoorstellen en Verordeningen belastingen en rechten - begroting 2024

Gevraagd besluit

Vast te stellen:

1. de tarieven belastingen en rechten voor de begroting 2024, overeenkomstig het gemeentelijk kader en conform het overzicht 'Samenvatting tariefvoorstellen' op pagina 4 en 5 van dit voorstel;
2. de tarieven Naheffingsaanslag parkeerbelasting, Parkeerbelasting voor het wegslepen en klemmen van een voertuig, Rioolheffing en Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans, in afwijking van het gemeentelijk kader (hogere stijging dan de geldende indexering);
3. conform het overzicht 'Samenvatting tariefvoorstellen' op pagina 4 en 5 van dit voorstel, de bijgevoegde belastingverordeningen Zaanstad voor 2024:
 - Verordening op de heffing en invordering van Afvalstoffenheffing
 - Verordening op de heffing en invordering van rechten voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen
 - Verordening op de heffing en invordering van Marktgelden
 - Verordening op de heffing en invordering van de Onroerendezaakbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Precariobelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Reclamebelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Rioolheffing
 - Verordening op de heffing en invordering van Toeristenbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans
4. Kennis te nemen van de volgende aandachtspunten:
 - a. vanwege de hoge inflatie in 2022 wordt de begroting 2023 en verder, verhoogd om hiervoor te compenseren. Dit betekent een totaal door te voeren prijsindexatie (IMOC) van $3,9\% + 3,7\% = 7,74\%$ en een subsidie-indexatie van $4,81\% + 1,46\% =$ totaal $6,34\%$.
 - b. de onder a. genoemde verhoging / nacalculatie geldt niet voor de (On)roerende zaakbelastingen en overige belastingen. Hiervoor geldt een verhoging van $3,9\%$.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Het gevraagde raadsbesluit is niet referendabel omdat dit niet van toepassing is op het vaststellen van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 3 onder h van de referendumverordening).

Kernverhaal

Met de Voorjaarsnota (VJN) 2023-2027 zijn de kaders vastgesteld waarbinnen de begroting is uitgewerkt. De begroting omvat onder andere een uitwerking van de ambities in effecten en prestaties die het college wil bereiken. Op 8 juni 2022 is het coalitie akkoord 2022-2026 gepresenteerd. Het kost moeite om tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor ligt de focus op het huidige beleid en is er geen ruimte voor nieuw beleid.

Met de VJN zijn de volgende ambities door de raad vastgesteld:

Indexatie:

De algemene belastingen, zoals de (On)roerende zaakbelasting (OZB), worden verhoogd met de huidige prijsindexatie van 3,9% (vorig jaar 2,3%).

Voor de rechten of retributies geldt als uitgangspunt dat deze 100% kostendekkend zijn, tenzij de raad hierop anders besluit. In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat voor de Begraafrechten, Leges kleine evenementen en Leges kinderopvang, tarieven worden geheven die niet volledig kostendekkend zijn. Voor inwoners die de lokale woonlasten niet kunnen betalen, blijft het mogelijk kwijtschelding aan te vragen.

Nacalculatie over 2022

Vanwege de hoge inflatie in 2022 wordt de begroting 2023 en verder verhoogd om hiervoor te compenseren. Dit betekent een totaal door te voeren prijsindexatie van 3,9% + 3,7% = 7,74% en een subsidie indexatie van 4,81% + 1,46% + totaal 6,34%.

N.b.: de nacalculatie wordt niet toegepast op de algemene belastingen zoals de (On)roerende zaakbelasting.

Dit voorstel bevat de besluiten voor de Verordeningen belastingen en rechten voor de Begroting 2024. Hierin zijn de ambities uit de VJN en het coalitie akkoord meegenomen.

Nieuwe wetgeving en Leges Verordening 2024

Na eerder uitstel, treedt met ingang van 1 januari 2024 de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) alsnog in werking. De aan de nieuwe wetgeving aangepaste Verordening heeft grote impact: fiscaal juridisch, financieel en uitvoeringstechnisch. Binnen de organisatie is hard gewerkt aan nieuw beleid voor verwerking in de gemeentelijke uitvoering en de nieuwe leges Verordening (2022/21031). Door de te wijzigen uitvoering, is hoofdstuk 2 grotendeels gewijzigd als gevolg van een gewijzigde fiscale grondslag. De Leges Verordening 2024 wordt met een separaat collegevoorstel aan u aangeboden.

Woonlasten

De woonlasten worden met name bepaald door de Afvalstoffen-, Rioolheffing en de OZB.

In Zaanstad is sprake van een relatief hoge Rioolheffing, onder meer als gevolg van de bodemgesteldheid (veengrond). Vanuit de egalisatievoorziening riolen wordt een (afgebouwde) korting op het tarief Rioolheffing gegeven, waardoor de tariefstijging van de aanslag beperkt kan blijven tot 8,5% in plaats van 12,5%. De Afvalstoffenheffing blijft gelijk aan het tarief van 2023.

De tarieven OZB worden eind oktober vastgesteld; de opbrengstverhoging beperkt zich tot de prijsindexatie van 3,9%. Alleen een areaaluitbreiding (groei van het aantal objecten waarover OZB wordt geheven) leidt tot een meeropbrengst.

Aandachtspunten overige heffingen

De volgende heffingen overschrijden de indexering van totaal 7,74% (inclusief nacalculatie):

- Het tarief voor de naheffingsaanslag Parkeerbelasting stijgt met 4,7% van € 69,40 naar € 72,65;
- het tarief voor een wielklem aan een voertuig (Parkeerbelasting) stijgt met 29,7% van € 116,37 naar € 150,95;
- het wegslepen van een voertuig stijgt met 17,1% van € 360,08 naar € 421,70;
- het tarief VMR Zaanse Schans stijgt met 120% van € 0,25 naar € 0,55 per betaalde vermakelijkheid;
- het tarief Rioolheffing is geïndexeerd met 7,74%. Door het vorig jaar verlenen van een korting zou de aanslag hierdoor stijgen met 12,5%. Door het wederom verlenen van een korting kan de stijging van de aanslag in 2024 beperkt blijven tot 8,5%; van € 290,95 naar € 315,68 en van € 96,98 naar € 105,23.

Onderzoeksvragen

Bij de begrotingsvaststelling en bij de VJN (motie 7 nr. 7659334) is opdracht gegeven tot uitwerking van een tariefdifferentiatie naar één- en meer persoons huishoudens voor de Afvalstoffen- en Rioolheffing. Eventuele implementatie is echter niet eerder mogelijk dan 2025. Om deze reden wordt de uitwerking separaat aan u voorgelegd.

Aanleiding

De Begroting 2024 en Tariefvoorstellen en verordeningen belastingen en rechten voor de Begroting 2024.

Beoogd resultaat

Voor de begroting 2024 vastgestelde tarieven belastingen en rechten. Redactioneel en juridisch juiste verordeningen om in 2024 tijdig en rechtmatig belastingen en rechten te kunnen heffen.

Kader

Gemeentewet, Wet Milieubeheer, Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), VJN 2023-2027, de Financiële verordening 2019 (met name artikel 12 'Kostprijsberekening en tarieven'), nota Kostentoerekening tarieven 2017.

Het volgende is van invloed op dit voorstel:

Tarieven Onroerendezaakbelastingen en overige belastingen

Op de Onroerendezaakbelastingen en overige belastingen wordt de prijsindexatie toegepast van 3,9%. Belastinginkomsten komen ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In tegenstelling tot bij de rechten en bestemmingsheffingen (Riool- en Afvalstoffenheffing), is de opbrengst van een belasting niet begrensd tot 100% van de begrote kosten. Om deze reden, wordt bij de tariefvoorstellen de mate van kostendekkendheid niet vermeld.

Tarieven rechten en bestemmingsheffingen

Voor de tarieven van de rechten of retributies (waaronder de Leges) en de bestemmingsheffingen (Riool- en Afvalstoffenheffing) geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij andere afspraken zijn gemaakt. De opbrengst van een recht of bestemmingsheffing mag niet meer bedragen dan 100% van de begrote kosten. Alleen de Vermakelijkhedenretributie is niet begrensd tot een maximum van 100% kostenverhaal en mag enigszins een overschrijding laten zien.

Loon en prijsindexering

Als uitgangspunt geldt indexering van de tarieven met de indexeringspercentages van het Centraal Planbureau. Voor de prijsindex wordt voor 2024 een percentage van 3,9% gehanteerd, conform de zogenoemde IMOC (Index Materiële Overheidsconsumptie). In 2023 bedroeg deze indexering nog 2,3%. Voor de loonindex 2024 geldt het nieuwe percentage van 5,2%.

Nacalculatie over 2022

Vanwege de hoge inflatie in 2022 wordt de begroting 2023 en verder verhoogd om hiervoor te compenseren. Voor materiële lasten worden de budgetten verhoogd met 3,7% en de uitgaande subsidies met 1,46%. De percentages zijn gebaseerd op de cijfers van het CPB en zijn het verschil tussen het indexatie percentage 2022 uit de septemberraming 2022 en uit de maartraming 2022. Dit betekent een totaal door te voeren prijsindexatie van 3,9% + 3,7% = 7,74% en een subsidie indexatie van 4,81% + 1,46% + totaal 6,34%.

De nacalculatie wordt niet toegepast op de algemene belastingen zoals de (On)roerende zaakbelastingen, enkel een indexering van 3,9%.

Overheadtarief 2024

Conform de Financiële Verordening is op 20 april 2023 het nieuwe overheadtarief vastgesteld voor de periode 2023 t/m 2026. Het overheadtarief bedraagt met ingang van 2023 € 41,88 per uur. Met het overheadtarief worden de overheadlasten door integrale kostentoerekening doorbelast en toegerekend aan de rechten en heffingen, om op deze wijze de overheadkosten mee te nemen in een kostendekkend tarief. Het overheadtarief wordt geïndexeerd met de subsidie index ($€ 41,88 * 1,0634$) en komt hierdoor uit op € 44,54.

Argumenten en afwegingen

Samenvatting tarieven 2024

In dit voorstel worden de volgende tarieven belastingen en rechten voorgesteld:

Belastingen	Tarief 2023	Tariefstijging / kostendekking	Tarief 2024
Onroerendezaakbelasting	diverse	3,9%	diverse
Onroerende woon- en bedrijfsruimtebelasting	diverse	3,9%	diverse
BIZ-heffing Stadshart Zaandam 2024-2028 & BIZ-heffing Businesspark Wormerveer 2024-2028 <i>U ontvangt hiervoor een apart voorstel</i>	WOZ-waarde klassen	- / 100%	WOZ-waarde klassen
Parkeerbelasting	diverse	ca.3,9% ¹	diverse
Wielklem	€ 116,37	29,7% / 100%	€ 150,95
Wegslepen	€ 360,08	+ 17,1%/ 100%	€ 421,70
Naheffingsaanslag	€ 69,40	4,7% 99,97%	€ 72,65 ²
Precariobelasting	diverse	3,9%	diverse
Reclamebelasting			
Openbare aankondigingen, onverlicht, per m² per jaar	€ 20,45	3,9%	€ 21,25
Openbare aankondigingen, onverlicht, per m² per maand	€ 1,70	3,9%	€ 1,77
Openbare aankondigingen, verlicht, per m² per jaar	€ 30,97	3,9%	€ 32,18
Openbare aankondigingen, verlicht, per m² per maand	€ 2,58	3,9%	€ 2,68
Hondenbelasting: is per 1 januari 2023 afgeschaft.			
Toeristenbelasting			
Per overnachting per persoon in het centrumgebied	€ 7,26	3,9%	€ 7,54
Per overnachting per persoon buiten het centrumgebied	€ 5,19	3,9%	€ 5,39
Verblijf op kampeerterreinen en camperplaatsen per overnachting per persoon	€ 4,15	-59%	€ 1,70
Per overnachting per persoon op een locatie die niet in zijn geheel in het centrumgebied is gelegen	€ 5,19	3,9%	€ 5,39

¹ De parkeertarieven worden, conform de normale afrondingsmethodiek, afgerond op 5 eurocent. Voor sommige parkeerproducten is de prijsstijging daardoor iets meer of minder dan 3,9% omdat de niet-afgeronde tarieven de rekenbasis voor indexering vormen.

² De hoogte van de naheffingsaanslag is mede afhankelijk van het maximum Rijkstarief. Het Rijkstarief voor 2024 is vastgesteld op € 76,70 (Staatsblad 4 juli 2023).

Verhoging Havengeld (rivier)cruisevaart per m1	private heffing € 1,18	3,9%	€ 1,23
Rechten / bestemmingsheffingen			
Afvalstoffenheffing	€ 347,83	-- / 97,7%	€ 347,83
Zeehavengeld	diverse	7,74%	diverse
Begraafrechten	diverse	-- / 100%	diverse
Marktgeden, per m ²	€ 0,68	3,9% / 77,7%	€ 0,71
Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans	€ 0,25	120% / 100%	€ 0,55
Rioolheffing			
Tot 300 m3 water	€ 290,95	8,5% inclusief korting* / 97,7%	€ 315,68*
Elke 100 m3 daarboven	€ 96,98**	idem	€ 105,23**

* Tarief 2020 incl. 1,5% indexering bedroeg € 288,68. Met korting van 1,5%, bleef het tarief echter € 284,41.

Tarief 2021 incl. 1,5% indexering bedroeg € 293,01. Met korting van 2x 1,5% (2020, 2021) bleef het tarief € 284,41

Tarief 2022 incl. 1,4% indexering bedroeg € 297,11. Met korting van 2x 1,5% en 1x 1,4% (2020, 2021, 2022) kan het tarief wederom gehandhaafd blijven op € 284,41.

Tarief 2023 incl. 2,3% indexering bedraagt € 303,94. Met korting van 4,27% (€ 12,99) blijft tariefstijging beperkt tot een stijging van 2,3% naar € 290,95.

Tarief 2024 incl. 7,74% indexering bedraagt € 327,46. Met korting van 3,6% (€ 11,78) blijft tariefstijging beperkt tot een stijging van 8,5% naar € 315,68.

** Tarief 2020 incl. 1,5% indexering bedroeg € 96,22. Met korting van 1,5%, bleef het tarief echter € 94,80.

Tarief 2021 incl. 1,5% indexering bedroeg € 97,66. Met korting van 2x 1,5% (2020, 2021) bleef het tarief € 94,80.

Tarief 2022 incl. 1,4% indexering bedroeg € 99,03. Met korting van 2x 1,5% en 1x 1,4% (2020, 2021, 2022) kan het tarief wederom gehandhaafd blijven op € 94,80.

Tarief 2023 incl. 2,3% indexering bedraagt € 101,31. Met korting van 4,3% (€ 4,33) blijft tariefstijging beperkt tot een stijging van 2,3% naar € 96,98.

Tarief 2024 incl. 7,74% indexering bedraagt € 109,15. Met korting van 3,6% (€ 3,93) blijft tariefstijging beperkt tot een stijging van 8,5% naar € 105,23

1. Besluit belastingen

Belastingen zijn gedwongen betalingen aan de gemeente zonder dat er op individueel verzoek een dienst is verleend. Gemeenten mogen alleen de belastingen heffen die zijn genoemd in de Gemeentewet of een andere wet in formele zin.

1.1 Onroerendezaakbelasting (OZB) en Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting (RWBB)

OZB tariefberekening en indexering

Uitgangspunt bij vaststelling van het OZB tarief, is een gelijkblijvende opbrengst ten opzichte van het voorgaande jaar. Alleen areaaluitbreiding van woningen en niet-woningen leidt tot een extra opbrengst. Conform de VJN 2023-2027 wordt de OZB opbrengst voor 2024 met 3,9% geïndexeerd.

OZB en herwaardering Wet WOZ

De opbrengst OZB is de uitkomst van het tarief x (maal) de WOZ waarde. De OZB tarieven worden onder meer afgeleid uit de waarde van alle onroerende zaken binnen de gemeente Zaanstad. De waarde van de onroerende zaken is grondslag voor de OZB heffing.

Op grond van het bepaalde in de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ), worden alle onroerende zaken binnen de gemeente jaarlijks opnieuw gewaardeerd. De herwaardering binnen de gemeente is op dit moment nog niet afgerond, waardoor het nog niet mogelijk is de definitieve OZB tarieven te berekenen. Om deze reden zijn er nog geen OZB tarieven opgenomen. De procedure is gelijk aan die in voorgaande jaren. In oktober worden de nieuwe OZB tarieven in een memo met onderbouwing aan de griffie bekend gemaakt, met het verzoek de tarieven door te voeren in de Verordeningen OZB en RWBB (Roerende Woon- en Bedrijfsruimtebelasting).

Coalitieakkoord 2022-2026 'Slagen maken'

Zoals in het coalitieakkoord opgenomen, is de te hanteren indexatie bij de OZB-berekening opnieuw bekeken. Tijdens het college overleg van 12 september jl. is besloten deze berekening niet te wijzigen. Hierbij wordt uitgegaan van de prijsindexatie materiële overheidsconsumptie (IMOC).

Berekening prijsindex (index materiële overheidsconsumptie - IMOC)

Volgens de huidige kaderstelling wordt een waardeverhoging gecompenseerd door een verlaging of een verhoging van het tarief. In theorie gebeurt dan het volgende:
Bij waardeverhoging +12% betekent dit: $12\% - \text{index IMOC} = \text{percentage tariefdaling}$
Bij waardevermindering -2% betekent dit: $2\% + \text{index IMOC} = \text{percentage tariefstijging}$
Daarnaast ontstaat door areaaluitbreiding meeropbrengst.

Tarieven RWBB

De tarieven voor de Roerende Woon- en Bedrijfsruimtebelasting worden op grond van artikel 221 lid 3 Gemeentewet gelijkgesteld aan die van de OZB.

1.2 Bedrijveninvesteringszone (BIZ-heffing)

De Wet op de Bedrijveninvesteringszones (Wet op de BIZ) biedt de mogelijkheid tot het instellen van een zone waarbinnen alle gebruikers van niet-woningen (winkels, horeca, bedrijven, instellingen) financieel bijdragen aan activiteiten die door een meerderheid van de ondernemers gewenst zijn. Een BIZ is daarmee een wettelijk instrument voor en door ondernemers, waarmee alle ondernemers gezamenlijk investeren in de kwaliteit van hun omgeving en zo een bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van het gebied.

De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker van een niet-woning (bedrijf, instelling ed.). Indien een onroerende zaak bij het begin van het kalenderjaar niet in gebruik is, wordt de BIZ-bijdrage van de eigenaar geheven. De bijdrage wordt vastgesteld naar de WOZ-waarde en komt tot stand na een door het college uit te voeren wettelijke draagvlakmeting.

BIZ Stadshart Zaandam 2024-2028

De raad heeft bij besluit 2018/18177 de Verordening Bedrijven investeringszone Stadshart Zaandam vastgesteld voor een periode van 5 jaar; 2019 t/m 2023. Van de Verordening maakt onderdeel uit, een door college en het bestuur Stichting Stadshart Zaandam (BIZ-bestuur) ondertekende uitvoeringsovereenkomst en een plattegrond met de aangewezen straten in de binnenstad van Zaandam.

De Stichting Stadshart Zaandam heeft een verzoek ingediend om de BIZ heffing Stadshart Zaandam met 5 jaar te verlengen. Bij raadsbesluit z7846985/d283 is de BIZ Verordening opnieuw voor 5 jaar vastgesteld - periode 2024 t/m 2028 - met ingang van 1 januari 2024. Voorafgaand aan de inwerkingtreding wordt namens het college een draagvlakmeting gehouden onder de bijdrageplichtige ondernemers. De uitkomst van deze draagvlakmeting wordt u nog ter vaststelling voorgelegd.

BIZ Businesspark Wormerveer 2024-2028

De bedrijvenvereniging van Businesspark Wormerveer heeft een verzoek ingediend om een BIZ heffing vast te stellen voor het bedrijventerrein Businesspark Wormerveer over de periode 2024 t/m 2028. Het bestuur van de bedrijvenvereniging richt hiervoor een aparte stichting op. U heeft een apart voorstel ontvangen voor de vaststelling van deze nieuwe BIZ heffing (z7849230/d284).

1.3 Kwijtschelding

Kwijtschelding kan worden verleend voor de Afvalstoffen-, en Rioolheffing. Zaanstad hanteert een kwijtscheldingsnorm van maximaal 100% en voert daarmee een maximaal kwijtscheldingsbeleid. De uitkomsten van de kwijtschelding worden doorberekend in de jaarlijkse tariefstelling van de Afvalstoffen- en Rioolheffing.

Bij raadsbesluit van 8 november 2022 is met ingang van 1 januari 2023 de Hondenbelasting afgeschaft (2022/18684).

Kwijtschelding ondernemers

'Natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen', de zogenoemde kleine ondernemers, kunnen sinds 1 april 2011 in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé-belastingsschulden (hierna genoemd; kwijtschelding ondernemers). Hierbij is een voorwaarde dat de raad de kwijtschelding voor deze doelgroep heeft opengesteld.

Met een motie in 2012, werd een driejarige pilot van 2014-2016 opengesteld (evaluatie 2016/227226). Bij de raadsbehandeling van de Kaderbrief 2019, werd amendement C Armoedebestrijding / lokale heffingen van 19 juli 2018 aangenomen. Hiermee werd de kwijtschelding vanaf 2019 wederom opengesteld, voor de duur van 4 jaar t/m 2022.

De Kwijtschelding ondernemers is bij raadsbesluit van 8 februari 2023 met ingang van 1 januari 2023 als structureel beleid vastgesteld (2022/21889). De met de uitvoering van deze regeling samenhangende kosten bedragen jaarlijks circa € 25.000 (€ 15.000 kwijtschelding heffingen, € 10.000 personele inzet).

1.4 Parkeerbelasting en naheffingsaanslag

Besluit tarieven Parkeerbelasting 2024 – indexering met 3,9%

Met de Verordening Parkeerbelasting worden diverse parkeertarieven geheven. De tarieven 2023 worden voor 2024 met 3,9% geïndexeerd. De tarieven zijn afgerond op bedragen van 5 eurocent. Dit is o.a. gewenst bij contante betaling op het Stadhuis en bij de parkeerautomaten. Voor sommige parkeerproducten is de prijsstijging in 2024 daardoor iets meer of minder dan 3,9%, omdat de niet-afgeronde tarieven de rekenbasis voor indexering vormen.

De verordening kent diverse tarieven. In onderstaand overzicht is het effect op de huidige tarieven parkeren op straat en de parkeervergunning voor bewoners weergegeven:

Parkeerbelasting	Tarief 2023	Indexering	Tarief 2024
Uurtarief zone 1	€ 3,45	3,9%	€ 3,60
Uurtarief zone 2	€ 2,90	3,9%	€ 3,00
Uurtarief zone 3	€ 2,35	3,9%	€ 2,45
Dagkaarttarief	€ 7,15	3,9%	€ 7,45
Vergunning bewoners per jaar	€ 109,80	3,9%	€ 114,10

Mantelzorgparkeervergunning

Het gratis verstrekken van de mantelzorgparkeervergunning is eerder ingegeven als extra steun voor mantelzorgers gedurende de coronaperiode. Het gratis verstrekken van deze vergunning blijft gehandhaafd. De benodigde kostendekking (€ 1.100) vindt plaats vanuit de algemene middelen.

Naheffingsaanslagen

Bij het parkeren zonder betaling van Parkeerbelasting, wordt een naheffingsaanslag opgelegd. Het tarief van de naheffingsaanslag wordt bepaald door de gemeentelijke kosten van naheffen en een basistarief van 1 uur Parkeerbelasting. Het Rijk schrijft jaarlijks een maximum tarief voor dat gemeenten als naheffingsaanslag mogen heffen. Indien de gemeentelijke kosten onder het maximum tarief uitkomen, dient de naheffingsaanslag naar beneden te worden bijgesteld. Het maximum tarief voor 2024 bedraagt € 76,70 (Staatsblad 4 juli 2023).

Verloop naheffingsaanslagen

Het aantal naheffingsaanslagen is naar boven bijgesteld, naar 29.000 aanslagen. Door een efficiëntere inzet van handhaving de afgelopen jaren, zet de stijgende tendens door. Daarnaast wordt sinds 2022 een scanvoertuig ingezet voor de controle op betaald parkeren.

Jaar	Aantal	Bijstelling
2022	24500	
2023	25000	+500
2024	29000	+4000

Besluit tarief naheffingsaanslagen 2024, tariefstijging 4,7%

Het tarief voor een naheffingsaanslag wordt verhoogd met 4,7%; van € 69,40 naar € 72,65. Er zijn lagere kapitaallasten door uitstel van de vervanging van parkeerautomaten. De tariefstijging wordt veroorzaakt door extra benodigde capaciteit voor de afhandeling van bezwaar en beroep, als gevolg van het stijgende aantal naheffingsaanslagen. De verwachte hoeveelheid naheffingsaanslagen stijgt met 4000 naar 29000, door de inzet van de scanauto. De kostendekkendheid bedraagt 99,97%. In de bijlage is het kostenmodel naheffingsaanslagen 2024 opgenomen.

Handhaving

Zaanstad handhaaft fiscaal rechtelijk op voertuigeigenaren die niet betalen, door middel van een naheffingsaanslag. Met ingang van 2020 wordt gebruik gemaakt van de wielklem (2019/15590, 2019/169123). Op grond van artikel 235 eerste lid Gemeentewet kan een voertuig worden geklemd en weggesleept bij:

1. het niet voldoen van Parkeerbelasting door een niet-Nederlandse kentekenhouder afkomstig uit landen die geen persoonsgegevens met Nederland uitwisselen;
 2. notoire wanbetalers met 5 of meer openstaande naheffingsaanslagen.
- Hierdoor ontstaat er meer gelijkheid in de handhaving op Nederlandse en niet-Nederlandse voertuigeigenaren. De wielklem is een middel om de betaling zeker te stellen. Buitenlandse kentekenhouders verblijven vaak niet langer dan een dag; de voertuigen worden om deze reden direct geklemd. Dit omdat 85% van de opgelegde naheffingsaanslagen aan niet-Nederlandse voertuigeigenaren, afkomstig zijn uit landen die geen persoonsgegevens met Nederland uitwisselen en boetes niet alsnog kunnen worden geïnd.

Tariefstelling

In artikel 9, lid 3 letter c van de Verordening Parkeerbelasting, is een extra tarief per dag opgenomen voor het in bewaring nemen van een voertuig. Dit tarief wordt door de firma die de weggesleepte auto's in bewaring neemt, per dag bij de gemeente in rekening gebracht. Op grond van artikel 235 lid 5 Gemeentewet kan de gemeente deze kosten doorbelasten aan de kentekenhouder van het voertuig.

Het tarief wielklemmen wordt 29,7% hoger vastgesteld op € 150,95 (2023: € 116,37). Het tarief voor het wegslepen stijgt met 17,1% naar € 421,70 (2023: € 360,08).

Besluit:

Wijzigingen door te voeren in de Verordeningen Parkeerbelasting en aanwijsbesluiten:

- tarieven doorvoeren in de Verordening Parkeerbelasting 2024;
- aanpassing van de bijbehorende aanwijsbesluiten.

Bij aanlevering van de gewijzigde Verordening wordt een apart kostenmodel toegevoegd.

1.5 Precariobelasting

Besluit tarieven Precariobelasting 2024

De tarieven van de Precariobelasting zijn geïndexeerd met 3,9%.

Wijzigingen doorgevoerd in de Verordening Precariobelasting 2024:

- geen beleidswijzigingen.

1.6 Reclamebelasting

Besluit tarieven Reclamebelasting 2024

De tarieven van de Reclamebelasting zijn geïndexeerd met 3,9%.

Wijzigingen doorgevoerd in de Verordening Reclamebelasting 2024:

- geen beleidswijzigingen.

Effecten op de tarieven

Reclamebelasting	Tarief 2023	Indexering	Tarief 2024
Openbare aankondigingen, onverlicht, per m² per jaar	€ 20,45	3,9%	€ 21,25
Openbare aankondigingen, onverlicht, per m² per maand	€ 1,70	3,9%	€ 1,77
Openbare aankondigingen, verlicht, per m² per jaar	€ 30,97	3,9%	€ 32,18
Openbare aankondigingen, verlicht, per m² per maand	€ 2,58	3,9%	€ 2,68

1.8 Toeristenbelasting

Als uitwerking van het in 2020 bij de Voorjaarsnota aangenomen amendement A, werd met ingang van 2021 nieuw beleid ingevoerd:

1. een tariefdifferentiatie Toeristenbelasting naar ligging en soort locatie;
2. verhoging van de reserveringsregeling Havengeld voor de riviercruisevaart;
3. een plan van aanpak op vakantieverhuur aangeboden via digitale platforms zoals Airbnb.

Het nieuwe beleid heeft ten doel een betere spreiding van de Toeristenbelasting over de verschillende aanbieders van verblijven binnen de gemeente, zowel op het land als het water (2020/12612, 2020/12705, 2020/12706 en 2020/12707).

De raad heeft november 2021 echter - met terugwerkende kracht vanaf 2021 - afgezien van een nieuwe heffing Watertoeristenbelasting, op basis van de kosten-baten verhouding (ondoelmatige heffing).

Besluit tarieven Toeristenbelasting 2024

De tarieven Toeristenbelasting zijn geïndexeerd met 3,9%.

Het Havengeld riviercruisevaart (private heffing) is verhoogd met 3,9%.

Toeristenbelasting	Tarief 2023	Indexering	Tarief 2024
Per overnachting per persoon in het centrumgebied	€ 7,26	3,9%	€ 7,54
Per overnachting per persoon buiten het centrumgebied	€ 5,19	3,9%	€ 5,39
Per overnachting per persoon op een locatie die niet in zijn geheel in het centrumgebied is gelegen	€ 5,19	3,9%	€ 5,39

Verblijf op kampeertreinen en camperplaatsen per overnachting per persoon	€ 4,15	-59%	€ 1,70
Private heffing: Havengeld (rivier)cruisevaart per m1	€ 1,18	3,9%	€ 1,23

Besluit beleidswijziging in de Verordening Toeristenbelasting op het land' 2024

Verlagen van het tarief 'verblijf op kampeertreinen en camperplaatsen per overnachting per persoon' van € 4,31 (geïndexeerd tarief 2024) naar € 1,70 per persoon per overnachting (zie ook Rib nr. 7697487).

Ter toelichting:

Campereigenaren op bezoek in Zaanstad en bij de Zaanse Schans, parkeren in toenemende mate hun camper in wijken zoals Oud-Zaandijk en omgeving. Dit zorgt voor parkeerhinder en overlast bij bewoners, door geluidsoverlast, stankoverlast en vuilnis dat in de wijk wordt verspreid. Deze problematiek wordt versterkt door het in tien jaar tijd verdubbelde camperbezit in Nederland.

Door de gemeente Zaanstad is een onderzoek gestart naar het vinden van een geschikte locatie binnen de gemeente voor het ontwikkelen van een camperplaats. De voorlopige voorkeurslocatie bevindt zich aan de Doctor H.G. Scholtenstraat in Zaandam en wordt onderzocht middels een haalbaarheidsonderzoek. In het haalbaarheidsonderzoek zijn diverse inhoudelijke onderzoeken uitgevoerd en is een marktdialoog gevoerd.

Voor de haalbaarheid van de realisatie en exploitatie van bovengenoemde camperplaats is ook de hoogte van het tarief Toeristenbelasting van belang (besluit om het met 3,9% geïndexeerde tarief van € 4,31 te verlagen naar € 1,70 per persoon per nacht), inhoudende:

Exploitatie nieuw camperterrein met Toeristenbelasting € 1,70

Nieuwe situatie met 50 camperplaatsen meer in Wormerveer, conform gangbaar tarief in de regio van € 1,70 p.p.p.n. Dit betekent 365 (dagen) x 50 (camperplaatsen x 0,4 (bezetting) x € 1,70 (alternatief tarief p.p.p.n.) x 1,5 (gemiddeld aantal personen) = opbrengst van circa € 18.615 per jaar. Dit betreft een inschatting op basis van indicatieve variabelen.

2. Besluit rechten en bestemmingsheffingen

Onder de rechten (ook wel retributies genoemd) vallen de Begraafrechten, Leges, Marktgelden, Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans en het Zeehavengeld. De bestemmingsheffingen zijn de Afvalstoffen- en de Rioolheffing. Voor de rechten en bestemmingsheffingen mag maximaal 100% aan kosten worden verhaald. Alleen de Vermakelijkhedenretributie is niet begrensd tot een maximum van 100% kostenverhaal en mag enigszins een overschrijding laten zien.

2.1 Havengelden

Binnenhaven- en Kadegeld

Vanaf 1 januari 2018 is het Zaanse en Amsterdamse havenwater voor de beroepsvaart binnenvaart één havengebied. Het Havenbedrijf Amsterdam en gemeente Zaanstad werken samen in de uitvoering van de Havengelden. De tarieven zijn geprivatiseerd en liggen op het niveau van Amsterdam, met uitzondering van de reserveringsregeling (voorheen Kadegeld). De Verordening Binnenhaven- en Kadegeld is met ingang van 1 januari 2018 ingetrokken (2016/172355). Deze tariefstelling maakt hierdoor geen onderdeel meer uit van het huidige voorstel.

Door het in 2020 aannemen van amendement A bij de Voorjaarsnota, komt wel de reserveringsregeling voor riviercruisevaart aan de orde onder '1.8 Toeristenbelasting'. Doelstelling van amendement A was om de heffing van Toeristenbelasting te verbreden, zowel op het land als het water. Hierdoor is het tarief reserveringsregeling voor de

riviercruisevaart in 2021 met 35% verhoogd. De meeropbrengst komt ten goede aan de Toeristenbelasting. Zie besluitvorming 2020/12706.

Zeehavengeld

Gemeente Zaanstad stemt op basis van Europese regelgeving (anti-concurrentiebeding ten aanzien van andere lidstaten), jaarlijks de tarieven af op die van de gemeente Amsterdam. De tarieven van Amsterdam worden pas in januari bekend. De tariefstelling van de Zaanse Verordening Zeehavengeld wordt hierdoor - zoals elk jaar - later aan de raad voorgelegd. Voor de begroting 2024 is vooralsnog uitgegaan van het indexeringspercentage 3,9% + nacalculatie 3,7% = totaal 7,74%.

Met het Havenbedrijf Amsterdam wordt onderzocht of de heffing van het Zeehavengeld in de nabije toekomst eveneens kan worden gedefiscaliseerd (cf. het Binnenhaven- en Kadegeld). Hiermee zou ook de Verordening Zeehavengeld komen te vervallen en privaatrechtelijk worden geheven in samenwerking met gemeente Amsterdam.

2.2 Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans

De vermakelijkhedenretributie (hierna VMR) Zaanse Schans is een retributie die wordt geheven op een bezoek aan een betaalde vermakelijkheid op de Zaanse Schans, met als doel de kosten die de gemeente maakt vanwege het bestaan van de Zaanse Schans te dekken.

De inwerkingtreding van de Vermakelijkhedenretributie (VMR) is vanaf 2019 verschillende malen uitgesteld, in afwachting van een door de stakeholders Zaanse Schans aan te leveren alternatief exploitatiemodel (toegangskaart). Uitgangspunt voor een nieuwe toegangskaart blijft, dat deze kostendekkend is voor de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen ten behoeve van de Zaanse Schans. Bij het nog niet aanleveren van een alternatief exploitatiemodel, is de VMR op 1 februari 2021 alsnog in werking getreden.

In overeenstemming met de financiële kaders van de raad (kostendekkende tarieven), vindt jaarlijks een evaluatie plaats van het kostenverhaal en de tariefstelling. Het tarief van de VMR dient jaarlijks te worden vastgesteld op basis van de geprognoseerde kosten en opbrengsten (bezoekersaantal x tarief).

Verhaalbare kosten

De gemeente treft voor de Zaanse Schans als geheel allerlei voorzieningen of maakt extra kosten vanwege het bestaan van de Zaanse Schans. Met de invoering van de VMR per 1 februari 2021 (raadsbesluit 2020/22049), heeft de gemeente een basis om de kosten die zij vanaf dat moment ten behoeve van de Zaanse Schans maakt, te dekken uit de opbrengsten van de VMR. De kosten ten behoeve van de Zaanse Schans bestaan uit een vast deel en een variabel deel. De vaste kosten bestaan o.a. uit een onderhoudssubsidie openbare ruimte en interne apparaatskosten. De variabele kosten voor 2023 bestaan uit de maatregelen die gemeentelijke inspanningen uit de volgende twee categorieën betreffen:

- het voorzien in de ruimtelijke voorwaarden dat de Zaanse Schans de grote bezoekersaantallen ook in de toekomst kan verwerken met behoud van de leefbaarheid en veiligheid;
 - het uitwerken van het ZMP voor het gebied (Mobiliteitsplan Zaanse Schans en omgeving).
- De totale kosten (vast deel € 354.000 + variabel deel € 200.000) worden voor 2024 geraamd op € 554.000.

Besluit kostendekkend tarief VMR

Op basis van het Strabo passantenonderzoek 2019 i.o.v. de Zaanse Schans, wordt uitgegaan van 2 miljoen bezoekers in 2024 en een gemiddeld bezoek van 0,5 betaalde vermakelijkheid per bezoeker. Voor een opbrengst van € 554.000,- is een tarief gewenst van € 0,55 i.p.v. € 0,25 (€ 554.000,- gedeeld door 1 miljoen betalende bezoekers).

Voordeel is dat de gemeente kostendekkend de VMR uitvoert.

Nadeel is dat een kostendekkend tarief jaarlijks fluctueert, afhankelijk van de discussie welke kosten er worden gemaakt en toebedeeld aan de VMR. Daarnaast is het t.o.v. 2023 (€ 0,25) een aanzienlijke tariefverhoging van 120%.

2.3 Begraafrechten

Huidige situatie en ontwikkelingen

In 2022 heeft de raad besloten om – in navolging van het coalitieakkoord en het collegeprogramma - het algemene deel van de begraafplaatsen met ingang van 2023 structureel toe te rekenen aan de openbare ruimte. De begraafplaatsen hebben daarmee een meer brede maatschappelijke betekenis gekregen als plek voor rust en bezinning. Hiermee is 1,4 fte aan inzet gemoeid die hierdoor niet worden doorbelast aan de begraafrechten. Daardoor zijn nu ook in 2024 de toegerekende personeelslasten (loonkosten en overhead) aan de Begraafrechten € 147.434 lager. Het jarenlange structurele tekort op de exploitatie is daarmee ondervangen. Dat geldt voor 2023 maar zet zich door in 2024.

Ontwikkelingen in het tekort

Door loon- en prijsstijgingen zijn de toe te rekenen kosten sterk toegenomen en gestegen naar € 1.103.439. Daartegenover zijn, op basis van resultaten in 2022, de verwachte inkomsten 2024 uit begraafrechten bijgesteld naar € 1.100.000 en gelden daarmee als uitgangspunt voor de tariefvoorstellen 2024. Daarmee is het verschil tussen inkomsten en uitgaven basis voor tariefvoorstellen slechts € 3.439.

Huidige tarieven Begraafrechten

Voor de begraafplaatsen worden veel verschillende tarieven gehanteerd. Dit is afhankelijk van het type graf. Uit een vergelijking met omliggende begraafplaatsen blijkt dat de begraafrechten van Zaanstad boven het gemiddelde tariefniveau liggen ten opzicht van andere gemeenten in de regio.

Egalisatievoorziening

Volgens begroting is de verwachte stand van de egalisatievoorziening per 1 januari 2024 € 403.000. De voorziening is sterk toegenomen, voornamelijk door de gerealiseerde hoge inkomsten in 2022. Vanwege de grote schommelingen in inkomsten de afgelopen jaren, is het advies om een egalisatievoorziening van minimaal € 250.000 aan te houden.

Tarieven Begraafrechten 2024

Binnen de kaders van het huidige beleid is het volgende mogelijk:

Gelijkblijvende tarieven

Na indexering van kosten als gevolg van prijsstijgingen en de bijstelling van inkomsten naar € 1.1 mln., vindt in 2024 kostendekkendheid plaats bij een tariefstijging van 0,35%. De egalisatievoorziening Begraafplaatsen bedraagt € 403.000. Het verschil tussen kosten en inkomsten bedraagt € 3.439. Voorgesteld wordt de tarieven 2024 niet te laten stijgen en het verschil te dekken uit de egalisatievoorziening en in volgende jaren weer te betrekken bij de tariefvoorstellen.

Voordelen:

- Hiermee wordt voldaan aan kostendekkendheid conform het kader zoals genoemd in de Financiële verordening 2019 en de nota Kostentoerekening tarieven 2017.
- Hiermee worden de tarieven – die gemiddeld voor de regio hoog zijn – gering verhoogd.
- Mochten er in de toekomst tegenvallers zijn, is er ruimte voor een hoger stijgingspercentage dan de index omdat in 2024 de tarieven niet verhoogd zijn.

Nadelen: geen.

Besluit tarieven Begraafrechten 2024

Op grond van het coalitieakkoord 'Slagen maken' van 8 juni 2022 kunnen de begraafrechten voor 2024 gelijk blijven aan die van 2023. In de bijlage zijn de tarief-/kostenmodellen Begraafrechten 2024 opgenomen. Hierin zijn de mutaties voor 2024 weergegeven.

2.4 Marktgelden

De verwachte kosten voor 2024 zijn toegenomen, terwijl de verwachte bezetting van de markt licht is gedaald. Voor een kostendekkend tarief zou het tarief moeten stijgen van € 0,68 in 2023 naar € 0,90 in 2024.

Besluit tarieven Marktgelden 2024 – tariefstijging beperken tot 3,9%

Het advies is de tariefstijging te beperken tot 3,9%. Hierdoor stijgt het tarief per m2 van € 0,68 naar € 0,71 in 2024. Dit leidt tot een minderopbrengst van € 0,056 mln. met de volgende kostendekking:

- € 0,03 mln. structureel vanuit de algemene middelen;
- € 0,026 mln. wordt in 2024 incidenteel gedekt binnen het programma Economie (middelen Economische visie) met een nog te ontwikkelen plan van aanpak voor 2025 en verder.

Analyse kostenmutatie 2022-2023:

In de bijlage zijn de tarief-/kostenmodellen Marktgelden 2024 opgenomen. Hierin zijn de mutaties voor 2024 weergegeven. De tariefstijging wordt enerzijds verklaard door hogere lasten en anderzijds door een lager geraamde bezetting. De verwachte kosten voor 2024 zijn toegenomen, terwijl de verwachte bezetting van de markt licht is gedaald. Bij een tariefstijging van 3,9% bedraagt de kostendekking 77,72%.

2.5 Rioolheffing

Huidige tarief Rioolheffing

In 2023 is het tarief voor de Rioolheffing in Zaanstad vastgesteld op € 303,94. Gelijktijdig met het vaststellen van dit tarief is besloten om voor 2023 een eenmalige korting te geven van € 12,99 per heffingseenheid. Voor de Zaanse inwoner steeg daardoor de aanslag van de Rioolheffing slechts met 2.3% van € 284,41 naar € 290,95.

Uitgangspunten

- Kapitaallasten zijn structurele lasten en bepalen in Zaanstad, met € 9,3 mln. in 2024, voor ruim 36% de hoogte van de Rioolheffing. Op basis van de VJN stijgt de rekenrente van 1,25% naar 1,5%. Met de vaststelling van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 wordt er gespaard voor vervangingsinvesteringen om de schuldenlast en daaruit volgende kapitaallasten te verminderen. Daarmee worden de financiële effecten van stijgende rekenrente op het riooltarief verminderd.
- Het tarief Rioolheffing wordt geïndexeerd met de (bijgestelde) prijsindexatie van totaal 7,74% en volgt daarin de gangbare loon- en prijsstijgingen. Met de prijsindexatie is het in toenemende mate mogelijk om te 'sparen' om daarmee de activa – en daardoor de kapitaallasten – op termijn volledig af te bouwen. Het vast te stellen tarief van de Rioolheffing stijgt daarmee van € 303,94 (2023) naar € 327,46 (2024).
- In 2024 wordt een bedrag van € 5,7 mln. gedoteerd aan de voorziening vervangingsinvesteringen. Dat is per heffingseenheid € 71,10. Met deze dotatie sparen we voor vervangingsinvesteringen en nemen de kapitaallasten niet verder toe.
- De Rijksuitkering voor slappe bodem wordt beschikbaar gesteld voor het rioolbeheer. In 2014 heeft het Rijk de gemeenten met hogere onderhoudslasten, als gevolg van een 'slappe bodem' (Zaanse veengrond), financieel gecompenseerd. Zaanstad ontvangt jaarlijks via de Algemene Uitkering € 0,59 mln. Deze uitkering wordt gebruikt voor de dekking van het rioolbeheer.
- Het aantal kwijtscheldingen blijft gelijk (5.300 stuks). Omdat het tarief van de Rioolheffing wordt geïndexeerd, gaan de kosten van de kwijtschelding evenveel omhoog.

Egalisatievoorziening

In de egalisatievoorziening riolen is een bedrag aanwezig van € 2,9 mln. De egalisatievoorziening heeft tot doel om onverwachte mee- en tegenvallers op de exploitatie riolering te verrekenen. Advies is een minimale omvang van de egalisatievoorziening riolen van € 0,60 mln. (2,5% van de lasten) aan te houden om incidentele financiële tegenvallers op

te vangen. Dit betekent dat circa € 2,3 mln. uit de egalisatievoorziening riolen kan worden benut om de Rioolheffing te verlagen.

Volgend uit financiële regelgeving is het niet toegestaan gelden vanuit de egalisatievoorziening te benutten om vervangingsinvesteringen af te boeken. Het is wel mogelijk om vanuit de egalisatievoorziening riolen een korting te geven, zoals in de afgelopen vier jaren (2020-2023) in Zaanstad is gebeurd. Een dergelijke korting is mogelijk zolang er middelen in de egalisatievoorziening zitten.

Door het verstrekken van een oplopende korting in de afgelopen jaren (op het vastgestelde tarief), is het verschil tussen het tarief van de Rioolheffing en de daadwerkelijke aanslag Rioolheffing in de afgelopen jaren steeds groter geworden. De korting bedroeg in 2023 € 13 (4,3%) op het vastgestelde tarief. De hoogte van de egalisatievoorziening zal bij het voortzetten van de korting snel afnemen, waarna de sprong naar het werkelijke tarief zonder korting in één keer moet worden genomen. Als alternatief kan worden gedacht de korting in meerdere jaren te verminderen.

Besluit tarief Rioolheffing

Geïndexeerd tarief met een ten opzichte van 2023 afbouwende korting, zodat de aanslag voor de Zaanse inwoner met 8.5% stijgt.

In 2024 indexeren we het vastgestelde tarief 2023 conform prijsindexatie met 7,74% van € 303,95 naar € 327,47 (€ 23,52 per heffingseenheid). Hierop wordt een eenmalige korting gegeven van 3,6% (€ 11,78) zodat de aanslag Rioolheffing voor de Zaanse inwoner met 8,5% stijgt van € 290,95 (aanslag 2023) naar € 315,68 (€ 24,73 per heffingseenheid).

Met dit scenario continueren we het geven van een korting, maar bouwen de korting stapsgewijs af naar nul. Met de gegeven korting is een totaal bedrag van € 0,94 mln. gemoeid.

Bij de vaststelling van het tarief in 2025 kan opnieuw worden afgewogen in welke mate een korting op het tarief kan worden gegeven afgestemd op de ontwikkeling van de voorziening.

Voordelen:

- De tarieven worden geïndexeerd en er zijn voldoende inkomsten om te sparen voor vervangingsinvesteringen waardoor op termijn de activa volledig worden afgebouwd.
- De Zaanse inwoners profiteren van een korting in 2024 (€ 11,78 per heffingseenheid).
- Op deze wijze wordt het surplus van de egalisatievoorziening riolen teruggegeven aan de inwoners.

Verloop voorzieningen en reserves

De korting op de tariefstijging voor een totaal bedrag van € 0,94 mln. wordt gecompenseerd door een onttrekking uit de egalisatievoorziening riolen. Als gevolg van het effect van de korting op de kwijschelding, is het saldo effect op de voorziening wat lager, namelijk een onttrekking van € 0,82 mln.

Het verloop van het saldo egalisatievoorziening riolen wordt als volgt:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo egalisatievoorziening riolen per 31/12/24 na korting 2024	€ 2,056 mln.	€ 2,056 mln.	€ 2,056 mln.	€ 2,056 mln.

De voorziening Vervangingsinvesteringen kent in 2024 een dotatie van € 5,7 mln., hetgeen eind 2024 wordt ingezet voor de dekking van rioolvervangingen. Hierdoor bedraagt het saldo van die voorziening per 31 december 2024 € 0.

2.6 Afvalstoffenheffing

In 2023 is het tarief voor de Afvalstoffenheffing vastgesteld op € 347,83.

Effecten op de vorming van het tarief afvalstoffenheffing

Kostentoeename als gevolg van loon- en prijsstijging (indexatie)

De kostentoeename als gevolg van loon- en prijsstijging bedraagt ca. € 1.213.000.

Inzamel en verwerkingskosten

In 2020 is voor de periode 2020-2026 een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten met HVC. De inzamelkosten en algemene kosten worden omgeslagen naar een tarief per woonhuisaansluiting. De verwerkingskosten worden doorbelast op basis van werkelijk gemaakte kosten die worden afgeleid van de gerealiseerde prijzen op de grondstoffenmarkt en de ingezamelde tonnages aan restafval en grondstoffen (bijv. plastic, glas, papier).

De kosten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval nemen per saldo af met ca. € 564.000. Dit komt door een gunstige ontwikkeling van de tonnages, mede als gevolg van positieve effecten als gevolg van implementatie van het grondstoffenplan (minder restafval, gft en grofvuil in 2021 en 2022 en meer grondstoffen) en gunstige prijsontwikkelingen van de grondstoffen. De hoogte van de egalisatievoorziening, die dekking biedt voor het risico op de verwerkingskosten, biedt tevens ruimte om krappere te ramen.

Van dit bedrag heeft € 14.000 betrekking op hogere inzamelkosten door groei toename van het aantal woonhuisaansluitingen (groei van de stad). De raming van de verwerkingskosten neemt af met ca. € 578.000 (exclusief indexatie).

Rijksbelasting op het verbranden van restafval

In 2023 heeft een verhoging van het Rijksbelastingtarief voor het verbranden van restafval plaatsgevonden van € 33,58 naar € 35,70 per ton restafval. Deze stijging is 4% hoger dan de prijsindex 2023 die was voorzien in het tarief 2022.

De stijging van het Rijksbelastingtarief voor 2023 is nog niet bekend. Voor de Afvalstoffenheffing 2024 wordt het Rijksbelastingtarief 2023 gehanteerd, verhoogd met de door de gemeente gehanteerde prijsindex, met daarin een correctie over eerdere jaren.

De gemeente ontvangt van HVC een restitutie over een voorgaand jaar op de betaalde voorschotten Afvalstoffenbelasting. Door het opwerken en wassen van de bodemassen ontstaat voor een deel van de verbrandingsresten namelijk een nuttige toepassing. Tevens wordt door na scheiding onnodige verbranding vermeden. Deze restitutie was voorheen niet geraamd.

Daarnaast is sprake van een lager tonnage restafval waarover het voorschot verbrandingsbelasting wordt berekend. Samen leidt dit tot een verlaging van de geraamde verbrandingsbelasting van ca. € 228.000.

Tractie

Omdat er nog geen duurzame alternatieven voor vrachtwagens in de markt beschikbaar zijn, is het wenselijk om de aanschaf van nieuwe vrachtwagens verder uit te stellen. De kosten voor inhuur van vrachtwagens voor de inzameling van grof huishoudelijk afval en dumpingen stijgen harder dan reguliere indexatie. Over de linie nemen de tractiekosten toe met ca. € 85.000.

Toegerekende overhead

In de toerekening van overhead is abusievelijk met 0,18 fte (€ 10.000) te weinig gerekend. Dit is hersteld.

Afvalfonds

De vergoedingstarieven staan onder druk en de afkeur neemt toe (door intensievere controles). De geraamde baten afvalfonds nemen hierdoor per saldo af met € 56.000 voor de gemeente. Dit blijft een zeer indicatieve raming (op basis van realisatie in 2021 en 2022) met

een grote afhankelijkheid van scheidingsresultaten PMD en tarieven die pas in latere jaren definitief worden vastgesteld.

Baten Afvalstoffenheffing

Door areaalgroei nemen de baten uit de heffing toe met ca. € 174.000.

GFT bij hoogbouw

In Zaanstad worden op dit moment geen voorzieningen aangeboden voor gescheiden gft inzameling bij hoogbouw. Op basis van Europese wetgeving wordt dit per 1 januari 2024 verplicht. Concreet komt het er vooral op neer dat de voorwaarden om af te zien van deze verplichting sterk zijn aangescherpt. In voorliggend tariefvoorstel zijn hiervoor nog geen kosten opgenomen, omdat het op het moment van schrijven nog onvoldoende duidelijk is wat dit kostentechnisch zal betekenen. De verwachting is echter dat het duurder wordt. Het advies is om in de hoogte van de egalisatievoorziening rekening te houden met een risico van ca. € 400.000.

Bijdrage algemene middelen

In de tariefstelling 2023 hebben college en raad ervoor gekozen om af te wijken van het uitgangspunt van een 100% kostendekkende heffing om de tariefstijging van de Afvalstoffenheffing te dempen. De dekking hiervoor is ontstaan uit een hoger overhead tarief waar niet direct hogere kosten tegenover stonden. Er is besloten tot een bijdrage van € 0,6 mln. aan algemene middelen die in mindering is gebracht op de Afvalstoffenheffing. In het adviesscenario is deze bijdrage vanuit de algemene middelen in stand gehouden.

Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing

Met de nieuwe dienstverleningsovereenkomst 2020-2026 met HVC zijn we als gemeente risicodragend geworden voor de voor- en nadelen op de verwerkingskosten. Vanuit haar ervaring schat HVC het risico op de verwerkingskosten op 15% en adviseert hier in de tariefstelling rekening mee te houden. Op de geraamde verwerkingskosten van ca. € 5,5 mln. per jaar is dit dus een risico van € 825.000 waar rekening mee gehouden dient te worden in de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing.

Op basis van de bestuurlijke rapportage (burap) 2023 is de verwachte stand van de egalisatievoorziening eind 2023 geraamd op € 2.523.000. Hierin is nog geen rekening gehouden met een mogelijk voor- of nadeel op de verwerkingskosten (tonnages en tarieven) in 2023 die op het moment van schrijven nog onvoldoende bekend zijn. Op basis van de gunstige realisatie 2021 en 2022 is de verwachting dat bij de jaarrekening 2023 een voordeel ontstaat waardoor de voorziening verder zal kunnen toenemen.

Na 2023 dient de voorziening tevens dekking te bieden voor mogelijke nadelen in 2024. Bijstelling van de voorziening is immers pas weer mogelijk met de tariefstelling voor 2025. Tot slot speelt het risico omtrent de GFT inzameling bij hoogbouw, zoals hierboven toegelicht. Om het ingeschatte risico zo volledig mogelijk af te kunnen dekken, wordt zodoende een voorziening van minimaal € 2.050.000 geadviseerd in 2024. Hier wordt momenteel al ruimschoots aan voldaan, waardoor keuzeruimte ontstaat voor uw college.

Daarbij geldt het principe dat we als gemeente bij een hogere voorziening minder risico accepteren, maar dat dit leidt tot een hogere Afvalstoffenheffing. Bij een lagere voorziening accepteren we als gemeente een hoger risico, maar hoeft de Afvalstoffenheffing minder hard te stijgen. De verwachte stand van de voorziening eind 2024 is al hoger dan noodzakelijk wordt geacht ter afdekking van de risico's. Hierdoor ontstaat ruimte om de voorziening deels af te bouwen. Dat heeft in dit geval een gunstig effect op het tarief 2024 van € 405.000 en heeft daarmee een dempende werking op de overige kostenontwikkelingen en daarmee het tarief.

Belangrijke kanttekening hierbij is dat de omvang van de egalisatievoorziening eindig is. Of een afbouw mogelijk is zal daarom jaarlijks opnieuw moeten worden beoordeeld. Indien in

enig jaar geen verdere afbouw meer mogelijk is, dan heeft dit een prijsverhogend effect voor de Afvalstoffenheffing.

Besluit tarief Afvalstoffenheffing : geen tariefverhoging (gelijk aan tarief 2023)

Het doorvoeren van bovenstaande kostenstijgingen, met name door loon- en prijsindexatie, maar ook door de overige ontwikkelingen, kan worden afgedekt door het tarief gelijk te houden aan het tarief 2023 van € 347,83.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2024
Saldo egalisatievoorziening afvalstoffenheffing per 31/12	2.523	2.118

Voordeel: met een onttrekking aan de egalisatievoorziening van € 405.000 in 2024 kan het tarief van de Afvalstoffenheffing gelijk blijven. De voorziening blijft naar verwachting voldoende hoog om risico's op de verwerkingskosten en de gft inzameling bij hoogbouw af te kunnen dekken alsmede om een tariefstijging in een volgend jaar te kunnen dempen.

Nadeel: de kostendekkendheid van het tarief is 97,71%. Dit in het verlengde van de tariefstelling 2023, maar in afwijking van artikel 12 van de Financiële Verordening.

Analyse tarief Afvalstoffenheffing:

Tariefvoorstel	
Stijging in %	0%
Stijging in €	€ 0,00
Kostendekkendheid (%)	97,71%
Egalisatievoorziening / risico afdekking	+
Tarief ASH	€ 347,83

In de Financiële Verordening staat als uitgangspunt opgenomen dat tarieven kostendekkend zijn. Vorig jaar is echter expliciet de keuze gemaakt om hier vanaf te zien om zodoende de tariefstijging van de Afvalstoffenheffing te kunnen beperken.

Vanuit deze lijn ligt het voor de hand om te kiezen voor handhaving van het tarief 2023, dus geen tariefverhoging door te voeren. Dit is mogelijk door in 2024 € 405.000 te onttrekken aan de egalisatievoorziening. Hierbij blijft de voorziening op voldoende niveau ter afdekking van de risico's.

Het inzetten van de voorziening kent een belangrijk voorbehoud, namelijk dat een (hoge) onttrekking niet structureel kan worden volgehouden. Het afbouwen van een onttrekking zal daardoor in toekomstige jaren een verdere tariefverhoging betekenen. Indien risico's optreden en de voorziening verder wordt aangesproken, zal in toekomstige jaren de buffer zelfs opnieuw moeten worden opgebouwd ten laste van het tarief. Anderzijds kan een voordelig jaarresultaat ruimte bieden voor verdere onttrekkingen in latere jaren.

3. Besluiten Leges (rechten)

Nieuwe wetgeving en Leges Verordening 2024

Na eerder uitstel, treedt met ingang van 1 januari 2024 de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) alsnog in werking.

De aan de nieuwe wetgeving aangepaste Verordening heeft grote impact: fiscaal juridisch, financieel en uitvoeringstechnisch. Binnen de organisatie is hard gewerkt aan nieuw beleid voor verwerking in de gemeentelijke uitvoering en de nieuwe leges Verordening (2022/21031). Door de te wijzigen uitvoering, is hoofdstuk 2 grotendeels gewijzigd als gevolg van een gewijzigde fiscale grondslag. De Leges Verordening 2024 wordt met een separaat collegevoorstel aan u aangeboden.

Draagvlak

Belastingheffing is een uitgangspunt van de democratische rechtsstaat. Het belang daarvan staat niet (overwegend) ter discussie.

Aansluiting externe ontwikkelingen

De begroting wordt actief gecommuniceerd met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. De tarieven voor belastingen en rechten maken onderdeel uit van de begroting.

Financiële consequenties

Met dit besluit worden wijzigingsvoorstellen gedaan voor de tarieven en Verordeningen belastingen en rechten. Los van de voorstellen, zijn er ook autonome ontwikkelingen. Deze doen zich voor als bijvoorbeeld aantallen teruglopen/oplopen, tarieven vanuit het Rijk worden gewijzigd en er een nieuw cao-akkoord wordt gesloten. Deze ontwikkelingen hebben invloed op het financiële beeld. Hierbij heeft de gemeente geen keuzevrijheid. Deze ontwikkelingen zijn op hoofdlijnen meegenomen in de Voorjaarsnota 2023-2027 en de begroting 2024-2027. De onderstaande tabel is een vergelijking tussen de kostenmodellen 2023-2024 en de bijbehorende kostendekkendheid. De totale dekkingsgraad blijft nagenoeg gelijk:

	Structureel effect kostendekkendheid	Effect t.o.v. 2023	V/N	Dekking 2024	Mut. Dekking t.o.v 2023
a	Naheffingsaanslagen	-	V	100,0%	0,0%
b	Marktgelden	29.000	N	77,7%	-10,4%
c	Begraafrechten	-	V	100,0%	0,0%
d	Rioolheffing	-	V	97,7%	0,2%
e	Afvalstoffenheffing	-	V	97,7%	0,0%
	TOTAAL	29.000	N		

- Het tarief voor een naheffingsaanslag wordt verhoogd met 4,7%; van € 69,40 naar € 72,65. Er zijn lagere kapitaallasten door uitstel van de vervanging van parkeerautomaten. De tariefstijging wordt veroorzaakt door extra benodigde capaciteit voor de afhandeling van bezwaar en beroep, als gevolg van het stijgende aantal naheffingsaanslagen. De verwachte hoeveelheid naheffingsaanslagen stijgt met 4000 naar 29000, door de inzet van de scanauto. De kostendekkendheid bedraagt 99,97%.
- Het tarief voor Marktgelden wordt verhoogd met 3,9%. Voor Marktgelden is de kostendekkendheid 77,7% dit is 10,4% lager ten opzichte van 2023 (88,1%) (saldo + 29.000). De kostendekkendheid in 2023 zat niet op 100% door inzet van € 27.000 vanuit de algemene reserve waardoor de tariefstijging in 2023 beperkt bleef tot 2,3% (conform amendement F bij de begroting 2023).
Voor 2024 blijft de tariefstijging beperkt tot 3,9%. Dit leidt tot een lagere opbrengst van € 56.000. Dit verklaart het negatieve effect van € 29.000 in 2024 ten opzichte van 2023.
- Het tarief voor begraafplaatsen wordt niet verhoogd. Op basis van resultaten in 2022 zijn de verwachte inkomsten 2024 uit begraafrechten bijgesteld naar € 1.10 mln. Door deze bijstelling is er incidenteel voldoende ruimte om de tarieven niet te verhogen. De kostendekkendheid blijft derhalve 100%.
- Het tarief voor Rioolheffing wordt conform de reguliere prijsindex verhoogd met 7,74%. Vanuit de egalisatie voorziening wordt net als voorgaande jaren een korting op het tarief gegeven. Omdat het saldo van de voorziening afneemt wordt de korting in een aantal jaren afgebouwd. De aanslag Rioolheffing inclusief korting neemt daarom met 8,5% ten opzichte van 2023 toe. De kostendekkendheid blijft gelijk aan 2023 (97,7%).
- Het tarief voor Afvalstoffenheffing wordt niet verhoogd. De egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing biedt incidenteel genoeg ruimte om het tarief niet te verhogen. De kostendekkendheid blijft gelijk aan 2023 (97,7%).

Juridische consequenties

De tarieven worden opgenomen in de op 9 november 2023 door de raad vast te stellen

Verordeningen. Na bekendmaking en publicatie van de Verordeningen, treden de Verordeningen en de daarin opgenomen tarieven in werking.

Met de uiteindelijke vaststelling door de raad van de begroting 2024, waarvan de tarieven belastingen en rechten onderdeel uitmaken, krijgt de begroting 2024 rechtskracht. Het college dient op grond van artikel 191 van de Gemeentewet, de door de raad vastgestelde Begroting binnen 2 weken of uiterlijk voor 15 november toe te zenden aan Gedeputeerde Staten.

Communicatie/vervolgtraject

Dit voorstel wordt opgenomen in de gemeentebegroting 2024. Over de begroting 2024 wordt tussentijds gerapporteerd bij de bestuur rapportage 2024 en achteraf verantwoording afgelegd bij de jaarstukken 2025.

Bij elke heffing worden - waar van toepassing - ook beleids- en wetswijzigingen weergegeven. Deze wijzigingen worden, naast de tariefvoorstellen, opgenomen in de tijdens de begrotingsvaststelling van 9 november 2023 door de gemeenteraad vast te stellen Verordeningen 2024. Deze Verordeningen zijn als bijlagen aan dit voorstel toegevoegd.

Gemeenteblad

Sinds 1 juli 2021 is de Wet elektronische publicaties (Wep) van kracht. Vanaf 1 juli 2021 moeten decentrale overheden al hun wettelijk voorgeschreven bekendmakingen in de officiële elektronische publicatiebladen (gemeenteblad) op www.officielebekendmakingen.nl publiceren. Ook is het verplicht om een fysieke balie aan te wijzen waar publicaties verkrijgbaar zijn en waar stukken ter inzage liggen.

De op 9 november 2023 door de raad vast te stellen Verordeningen worden bekend gemaakt in het Gemeenteblad, zoals dat is opgenomen in de Decentrale regelgeving overheidspublicaties (DROP) en gepubliceerd op overheid.nl (CVDR). Daarnaast wordt een fysieke balie aangewezen waar de stukken ter inzage liggen en publicaties verkrijgbaar zijn.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

Vast te stellen:

1. de tarieven belastingen en rechten voor de begroting 2024, overeenkomstig het gemeentelijk kader en conform het overzicht 'Samenvatting tariefvoorstellen' op pagina 4 en 5 van dit voorstel;
2. de tarieven Naheffingsaanslag parkeerbelasting, Parkeerbelasting voor het wegslepen en klemmen van een voertuig, Rioolheffing en Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans, in afwijking van het gemeentelijk kader (hogere stijging dan de geldende indexering);
3. conform het overzicht 'Samenvatting tariefvoorstellen' op pagina 4 en 5 van dit voorstel, de bijgevoegde belastingverordeningen Zaanstad voor 2024:
 - Verordening op de heffing en invordering van Afvalstoffenheffing
 - Verordening op de heffing en invordering van rechten voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen
 - Verordening op de heffing en invordering van Marktgelden
 - Verordening op de heffing en invordering van de Onroerendezaakbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Precariobelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Reclamebelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Rioolheffing

- Verordening op de heffing en invordering van Toeristenbelasting
 - Verordening op de heffing en invordering van Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans
4. Kennis te nemen van de volgende aandachtspunten:
- a. vanwege de hoge inflatie in 2022 wordt de begroting 2023 en verder, verhoogd om hiervoor te compenseren. Dit betekent een totaal door te voeren prijsindexatie (IMOC) van $3,9\% + 3,7\% = 7,74\%$ en een subsidie-indexatie van $4,81\% + 1,46\% =$ totaal $6,34\%$.
 - b. de onder a. genoemde verhoging / nacalculatie geldt niet voor de (On)roerendezaakbelastingen en overige belastingen. Hiervoor geldt een verhoging van $3,9\%$.

In de vergadering van-.....- 2023

De griffier,

De voorzitter,